

BIJLAGE 8.7: 2017E274: TURNHOUT-BEGIJNHOF-OPGRAVING: DAGRAPPORTEN

Woensdag 31/05/2017

Externe condities:

zonnig

Personeel:

Ben T., Michiel S., Niels S.; Kraanman (8u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever) en opvolging werf stadsdiensten

Werkzaamheden:

Aanleg en documenteren van WP 1 in het noordelijke deel van het plangebied.

Na het verwijderen van de kasseien en de weggkoffer van zand, werd het vlak opgeschaafd en gedocumenteerd (Vlak 1). In dit vlak werden verschillende leidingsleuven geregistreerd. Centraal in de werkput bevond zich de sleuf van de bestaande riolering. Deze dient behouden te blijven tot de ingebruikname van het nieuwe rioleringssysteem. In het westen van het vlak doorsneed deze rioleringssleuf een puinfundering. Deze was enkel 5cm bewaard. Niet duidelijk of het een fundering/uitbraak of puinkuil betreft. Volgen de projecties zouden de funderingen van de kerk (uitbreiding) meer zuidwaarts gelegen moeten zijn.

Na registratie van het eerste vlak werd verdiept tot een tweede vlak dat werd aangelegd op het niveau van de moederbodem (ca. 1.50m onder het maaiveld). Dit diende te gebeuren in twee smalle sleuven (ca. 80cm breed) aan weerszijde van de bestaande rioleringssleuf. In deze sleuven werden enkele grondsporen (kuilen) geregistreerd. Het noordelijke profiel van deze sleuven werd op enkele plaatsen gedocumenteerd.

Conclusies consultatie specialisten:

Overleg opdrachtgever en stadsdiensten: bespreken werf, aanpak en verloop. Er dienen aan de noordelijke zijde nog op twee plaatsen kasseien verwijderd te worden (voor huisnummer 77 en in het oosten ca. 15m); dit zal op donderdag 1/6/2017 uitgevoerd worden door de stadsdiensten. Bedoeling is om eerst de noordelijke zijde af te werken en aansluitend de zuidelijke zijde. Deze week kan zeker niet aan de twee zijden gewerkt worden omdat de noordelijke toegang van het Begijnhof is afgesloten ivm nutswerkzaamheden. Huidige planning voorziet in het afwerken van de noordelijke zijde voor het einde van deze week. Waarna op dinsdag 06/06/2017 de kasseien aan de zuidzijde verwijderd zullen worden. De opgraving aan de zuidzijde zal dan vanaf 07/07 starten.

Specialisten:

Niet van toepassing

Donderdag 1/06/2017

Externe condities:

zonnig

Personeel:

Ben T., Michiel S., Niels S.; Kraanman (8u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever) en opvolging werf stadsdiensten

Werkzaamheden:

Verder onderzoeken van de noordelijke zijde van het Begijnhof binnen de contouren van de wegkoffer. In het meest oostelijke deel van het onderzoeksgebied werd een gracht (S1007) aangetroffen in vlak 2. Deze werd gecoupeerd en gedocumenteerd (monsternamen pollen). Ook werd er een bakstenen steunbeer aangetroffen van de oude begijnhofkerk. Deze kan waarschijnlijk gelinkt worden aan de muurresten aangetroffen bij het vooronderzoek. De locatie van deze steunbeer was sterk verstoord door de huidige rioleringsput en andere leidingen, waaronder twee gietijzeren (water/gas?)leidingen die niet meer in gebruik waren. Deze gietijzeren leidingen bevonden zich over de gehele lengte aan de zuidzijde van de weg.

Conclusies consultatie specialisten:

Niet van toepassing

Specialisten:

Niet van toepassing

Vrijdag 2/06/2017

Externe condities:

zonnig

Personeel:

Ben T., Jeroen V. (2u); Kraanman (4u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever)

Werkzaamheden:

Het laatste deel van de noordelijke zone werd onderzocht.

Conclusies consultatie specialisten:

De werkput zal weer worden gedicht. De stadsdiensten zullen dinsdag 6/6 steenslag aanbrengen en de weg terug verharden. Ook zullen de kasseien in de zuidelijke straat van het begijnhof verwijderd worden.

Woensdag 7/6 zal het archeologische onderzoek weer van start gaan in de zuidelijke zijde.

Ook zal er overleg zijn ivm het aanpakken van het deel van het onderzoeksgebied dat in de directe omgeving van de bomen gelegen is. De bomen van het begijnhof zijn namelijk beschermt en dienen gespaard te blijven bij de werkzaamheden (zowel archeologische als civiele). Hiervoor zal er bij de rioleringswerken steeds een boomchirurg ter plaatse zijn. Mogelijk zal het archeologische onderzoek uitgevoerd worden tezamen met de grafwerkzaamheden voor de riolering. Dit lijkt voorlopig de meest logische werkwijze teneinde de bomen zoveel mogelijk te sparen en de werkzaamheden (zowel archeologisch als civiel) op een vlotte manier uit te voeren. Woensdag 7/6 zal er overleg zijn met de boomchirurg en zal dit besproken worden.

Specialisten:

Niet van toepassing

Woensdag 7/06/2017

Externe condities:

bewolkt

Aanwezig:

Ben T., Michiel S., Niels S.(8u); Kraanman (8u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever), aannemer

Werkzaamheden:

Aanleg vlak 1 in WP 2 (zuidelijke straat van het Begijnhof). Documenteren van vlak 1. In het oosten van de werkput werd de zuidelijke muur, aanzet van de apsis en bijhorende steunbeer van de oude kerk aangetroffen en gedocumenteerd. In het westen werden eveneens puinfunderingen teruggevonden. Mogelijk behoren deze laatste tot bewoning die het oorspronkelijke Begijnhof afsloten alvorens de uitbreiding in westelijke richting. Omwille van de beperkte ruimtelijke context waarin deze muurresten werden aangetroffen, gecombineerd met de versturende invloed van sleuven van bestaande kabels en leidingen, was het niet mogelijk om en duidelijk beeld te krijgen van de exacte functie van deze funderingen en een eventueel grondplan van deze structuren op te stellen. In relatie met deze funderingen werd wel aardewerk ingezameld. Mogelijk kan dit enig licht werpen op de datering van deze sporen.

In het uiterste oosten (ten oosten van de apsis van de oude kerk) van de WP werden zowel vlak 1 als vlak 2 gedocumenteerd. Hier werden enkel de verstoringen door kabels en leidingen aangetroffen.

Conclusies consultatie specialisten:

Niet van toepassing

Specialisten:

Niet van toepassing

Donderdag 8/06/2017

Externe condities:

zonnig

Aanwezig:

Ben T., Michiel S., Niels S.(8u); Kraanman (8u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever), aannemer, Stephan Delaruelle (Noorderkempen)

Werkzaamheden:

In werkput 2 werd het eerste vlak op enkele plaatsen verdiept om duidelijk inzicht te krijgen op de aanwezige funderingen. In het oosten van de sleuf werd naast de fundering van de oude kerk een smalle sleuf gegraven om een duidelijk zicht te krijgen op de opbouw van deze fundering. Ook werd de werkput enigszins uitgebreid in noordelijke richting om een beeld te krijgen van de breedte van deze muur. De overgang van de oudste bouwfase van de kerk, op basis van de baksteenformaten waarschijnlijk begin 15de eeuw (Stephan Delaruelle en in vergelijking met de bakstenen gebruikt in het oude stadhuis), en de uitbreiding (begin 17de eeuw) werd door het verdiepen ook duidelijk zichtbaar. De aanzet van de westelijke muur van de oude kerk werd eveneens gedocumenteerd centraal in de werkput. De fundering van de 17de -eeuwse uitbreiding, voornamelijk opgebouwd uit puin, werd grotendeels verstoord door de bestaande rioleringssleuf en was maar op sommige plaatsen bewaard gebleven.

In het westen van WP2 werden de aanwezige funderingen van bebouwing eveneens grondiger onderzocht en gedocumenteerd.

Conclusies consultatie specialisten:

Niet van toepassing

Specialisten:

Niet van toepassing

Vrijdag 9/06/2017

Externe condities:

Voormiddag: regen, namiddag: zonnig

Aanwezig:

Ben T., Michiel S., Niels S.(8,5u); Kraanman (9u)

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever), Sophie Debruyne (OE)

Werkzaamheden:

In het oosten van het plangebied werd de zone onderzocht waarbinnen een dwarsleuf tussen de noordelijke en zuidelijke riolering zal worden aangelegd. Deze zone bevindt zich op de kop van de huidige kapel/calvariegrot van het Begijnhof. Verwacht werd dat hier de apsis van de oude begijnhofkerk zou worden aangetroffen. Dit bleek effectief het geval te zijn. De muren van deze apsis waren relatief goed bewaard en werden meteen zichtbaar na het uitgraven van de wegkoffer (ca. 30-50 cm onder het maaiveld). Binnen de apsis werd eveneens een gedeelte van de bestrating weggehaald voor de calvariegrot. Onder deze tegels werd een bakstenen vloerniveau aangetroffen en enkele funderingsresten. Vermoedelijk gaat het hier om de vloer en funderingen van het altaar/koor van de oude kerk. De muren werden ingemeten en gedocumenteerd en er werd langs de meest oostelijke fundering een sleuf gegraven tot op het niveau van de moederbodem (het niveau tot waarop deze muur gefundeerd was). In deze sleuf werd eveneens een grondspoor (vermoedelijke gracht) gedocumenteerd. Mogelijk sluit deze aan op de gracht die in het oosten van werkput 1 werd aangetroffen. Ook op andere plaatsen werden lokaal kleine coupes/profielputjes gegraven om dieptes en opbouw van muren/vloeren te documenteren.

Tot slot werd nog het westelijke deel van de noordelijke rioleringsstreng onderzocht (ter hoogte van begijnhof 76-77). Hier werd een vlak aangelegd op ca. 20-30 cm onder het maaiveld. In dit vlak werd duidelijk dat de bodem grotendeels verstoord was door de aanleg van kabels en leidingen. Onderzoek van diepere vlakken bleek niet opportuun omwille van de beperkte oppervlakte die nog onderzocht kon worden en het gevaar op beschadiging van de wortels van de beschermde bomen die meteen naast de opgravingszone gelegen waren. Indien er nog grondsporen zouden worden aangetroffen op het niveau van de moederbodem was de ruimtelijke context en spreiding van deze sporen te gering om enige kenniswinst te doen.

Bij deze werd de opgraving binnen de advieszone afgerond. Bij toekomstige werkzaamheden binnen de advieszone zal er nog wel een begeleiding van de werkzaamheden plaatsvinden, binnen die zones die tot op heden nog niet onderzocht werden.

Conclusies consultatie specialisten:

Niet van toepassing

Specialisten:

Niet van toepassing

Vrijdag 30/01/2018

Externe condities:

Droog, zonnig

Aanwezig:

Ben T., Sarah L.; Kraanman

Bezoekers:

Lieve Wouters (Opdrachtgever)

Werkzaamheden:

Ter hoogte van het calvariemonument werd vandaag een werfbegeleiding uitgevoerd. Zoals in het programma van maatregelen van de Nota bepaald, werden enkel de bodemingrepen die dieper dan 10 cm doordrongen in de bodem uitgevoerd onder archeologische begeleiding. Uiteindelijk werd dan ook niet de gehele advieszone effectief begeleid. Op basis van de definitieve plannen en in samenspraak met de uitvoerder van de grondwerken werd namelijk duidelijk dat sommige graafwerkzaamheden geen versturende impact zouden hebben op mogelijk begraven archeologische resten. Zo werd beslist om de nieuwe wegkoffer niet dieper uit te graven dan de reeds bestaande, waardoor er in deze zones geen begeleiding werd uitgevoerd. De graafwerken ter hoogte van het calvariemonument, die archeologisch begeleid dienden te worden, bestonden uit het verwijderen van de bestaande bestrating en de onderliggende vlijlaag.

Tijdens het onderzoek werden nog enkele vloer- en muurresten aangetroffen die vermoedelijk toegeschreven kunnen worden aan de oude begijnhofkerk. Alle opgravingsvlakken werden gefotografeerd en ingetekend. De sporen werden beschreven.

Het einde van deze werfbegeleiding betekent ook het einde van het archeologische veldonderzoek. Er zal meteen gestart worden met het opstellen van een archeologierapport en het in gang steken van de rapportage.

Conclusies consultatie specialisten:

Niet van toepassing

Specialisten:

Niet van toepassing